

DIALOG. Biskopen sammankallade väckelserörelserna till diskussion om framtiden i kyrkan.
Aktuellt, sidan 5

TORSDAG 13 OKTOBER. NR 41/2011

Försäljning
slår mot
Kotimaa
Sidan 5

Välmående
pojkar blir
friska män
Sidan 20

Var
gömma
en Gudaföderska?
Sidan 10

**Hemvård till
varje pris?** Sidan 8

Torkan i Kenya kräver liv på missionsfältet

Evangeliföreningens missionsstation Rukongo ligger i ett drabbat område.

Nu står hoppet till majsskörd i november, då man normalt varken sår eller skördar. **SIDAN 4**

PROFILEN DANA FAGERHOLM

Flaggar för USA

Identitet går inte
att köpa
Sidan 7

Vinn prisböcker
i oktoberkrysset
Sidan 14

För att kunna dö måste
man lära sig leva
Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Det bräckliga mänskligas dag

FÖRRA VECKAN bjöd på en dag vikt för två eldsjäl- lar – en slags utdelning till två geniala män- niskor som livets oförutsägbara vägkrökar serverat en tuff match, rent fysiskt. Den ena fick littera- turvärldens förnämsta pris. Den andra dog. Bå- da beundras och hyllas nu av otaliga fans, om än med sorgens och glädjens motsatta förtecken.

Det handlar naturligtvis om poeten Tomas Tran- strömer, som sedan en vecka kan titulera sig No- belpristagare i litteratur och om Apples ikonför- klarade och karismatiska ledare Steve Jobs.

SJUKDOMEN märkte dem bäge. Tranströmer drab- bades av en stroke i vänster hjärnhalva år 1990 som fråntog honom det viktigaste instrument han ägde som poet, språket. Redan 2004 utkorar överläkaren Anders Lundin vid Danderyds sjuk- hus honom till "världens mest berömda strokepa- tient" och förkunnar att han borde få Nobelpriset.

Nu gick det så, och det rungande "Jaaa!" som skallade genom den församlade skaran som spant väntade på Akademiens besked stiger rakt ur hjär- tat. Det hjärta som Tomas Tranströmer som få har hjälpt oss att ge hjärteord, hopp och kämpartro. Bi- beln ligger som en undererton i Tranströmers dikt- ning, och formar som någon uttryckt det hans po- esi till ett "humanistiskt credo på religiös grund".

Ett underbart, alldeles utmärkt val av Akade- mien – så kom det då äntligen, tack för det!

STEVE JOBS väg var en annan. Längre ville företaget tona ner hans sjukdom. Ännu i somras när Jobs valde att trappa ner för att ge sina närmaste mer tid sade man inte det uppenbara: Att även ikon- förklarade människor kan bli sjuka och dö.

Nu sörjer många i en hängivenhet som grän- sar till religiositet en entreprenör som förändrade världens IT-begrepp från ett och nollor, till klick och "drag and drop". Man sörjer allt det han aldrig hann göra och befarar att ingen annan kommer att utträta de förlorade storverken heller.

INTRESSANT är det då att se att Steve Jobs anhöri- ga i sitt officiella meddelan- de tackar även alla dem som har bett för honom och famil- jen – samtidigt som de ber om respekt för deras önskan att få sörja i fred. Hans död visar det som vi alla egentligen vet men ändå dagligen tycks tro går att förändra: Hur hårt vi än strävar kommer vi aldrig att uppnå den dag när värld- den är färdig.

KÄMPEN TRANSTRÖMER har med poetens skalpell fri- lagt den sanningen. Samtidigt som han förkroppps- ligar den hoppfulla gnista som aldrig, aldrig ger upp, kapitulerar han också inför det som inte går att förändra. Den där märkliga nobeltorsdagen i förra veckan blir en av hans mest älskade stro- fer nästan en sista hälsning till den andre stor- man världen sörjer:

*"Skäms inte för att du är människa, var stolt!
Inne i dig öppnar sig valv efter valv oändligt.
Du blir aldrig färdig, och det är som det skall."
(Ur Romanska bågar)*

"Man sörjer det han aldrig hann göra och befarar att ingen annan kommer att ut- träta de förlora- de storverken."

PROFILEN: DANA FAGERHOLM

"När alla prestationer tas ifrån en byggs en speciell sorts självkänsla upp. Man ser att man är älskad trots att man inte kommer upp."

Livet går före fasaden

När Dana Fagerholm nämner sitt andliga hem är hon medveten om att hon placerar sig i ett impopulärt gäng.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Min identitet finns i Kristus och där- för kallar jag mig kristen, säger hon. Jag brukar undvika att kalla mig laestadi- an även om mitt andliga hem finns där.

Dana Fagerholm är tacksam över rö- relsen där både hon och hennes man **Kaj** har sina rötter. Hon växte upp in- om Apostolic Lutheran Church i USA, där hennes farfar verkade som predi- kant i 70 år.

– De flesta inom väckelserörelsen är vanliga kristna som vill tjäna Gud och samhället de lever i, utan att göra stort väsen av sig.

Dana Fagerholm upplever att det är många viktiga processer på gång inom väckelsen. Inom den stora majoriteten finns också en självkritik.

– Den perfekta församlingen finns inte. Fridsföreningen kämpar med samma problem som många tredje och fjärde generationens väckelserörelser gör. Det kan ta sig uttryck i att man in- te alltid bemödar sig om att fylla skålen med Guds levande vatten. Man putsar hellre skålen och märker inte att vatt- net avdunstat.

Här nämner hon hur olika folk reage- rade på mediernas bevakning av hän- delserna i Skutnäs.

– Händelserna var en stor tragedi och upprörde folk både inom och ut- anför rörelsen. Vänner som inte hör till rörelsen var upprörda å våra väg-

nar över den bild som medierna måla- de upp. Men jag tror inte att den bilden var något bekymmer, medierna gjorde bara sitt jobb. Det är viktigare att off- ren fick hjälp än att fasaden är putsad.

– Samtidigt måste man vara både blind och döv för att inte märka att pro- blem bland vissa grupper lätt när över nyhetströskeln. En rubrik med begrepp som laestadian, somalier eller rumän- ska tiggare fångar tidningsläsarnas in- tresse på direkten. Inom oss alla finns tydligen ett behov av att få våra even- tuella fördomar bekräftade.

Känner du dig förtryckt som kvinna in- om rörelsen?

– Nej, verkligen inte. Men jag kän- ner till fall där det förekommer och där man helt missförstått den bibliska sy- nen på kvinnor.

I Karleby har fridsföreningen, alltså Närvila bönehusförening, nära samar- bete med Karleby svenska församling.

– Jag gläds över det jättegoda sam- arbetet, säger Fagerholm. Hjärtats eku- menik är något jag haft med mig hem- ifrån. Det innebär inte att vi alla måste samlas i samma byggnad utan att vi kan se på varandra som bröder och systrar.

Summa av kontraster

Dana Fagerholm beskriver sig själv som en summa av många kontraster. Far- farsfar **Oskar Hellman** emigrerade på

1800-talet från Bötom i sydösterbot- ten till USA.

– Han vill inte heta Hellman (hell betyder helvete) i USA så han ändrade namnet till Hilman. Som 19-åring kom pappa **Dennis** till Finland för att söka sina rötter på 60-talet. Här träffade han **Birgitta Zilliacus** som blev min mamma.

Föräldrarna bosatte sig i Vancouver i delstaten Washington i USA. Det är en rätt liten stad som varken ska för- växlas med Vancouver i Kanada eller USA:s huvudstad Washington DC. Där bodde de i tio år och där föddes de tre döttrarna.

– När jag skulle börja skolan 1976 be- stämde sig mina föräldrar för att flytta till Finland för ett år. Men mamma och pappa trivdes och vi stannade i Finland.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Chefredaktör och ansvarig utgivare
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: namn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström
tfn (09) 612 615 53

Christa Mickelsson
tfn (09) 612 615 57

Johan Sandberg
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds,
tfn (09) 612 615 54

Marina Wiik
tfn (09) 612 615 52

Nina Österholm
tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utges av:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
800012-00105840

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
KSF Media Ab, Vanda

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Marianne Tanttinen,
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet **www.kyrkpressen.fi**

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tom Kytöpur,
gsm 041 447 5725

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar
tfn (09) 612 615 50,
prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 58,50 €
Utlandet 71,50 €

Det amerikanska arvet drar. Dana Fagerholm känner sig hemma i USA.

– Fortfarande är jag splittrad. Huvudet säger att jag är finlandssvensk men hjärtat att jag är amerikan. Så när Finland och USA möts i ishockey hejar jag på USA. Kaj och jag har nästan varje år funderat på att flytta till USA för en tid, men det har inte blivit av. Vi reser dit så ofta vi kan, så att också barnen ska lära känna släkten och kulturen där.

Idag bor Dana Fagerholm i Karleby inom två kilometers radie från två systor och pappa. En bror bor i Åbo.

– Ingen av oss är ursprungligen finlandare eller österbottningar. Men nu är vi Karlebybor. Jag kom hit genom kärleken och senare har de andra följt efter.

Fagerholm är utbildad lärare och job-

DANA FAGERHOLM har nu rotat sig i Österbotten. – Man brukar säga att man först får rötter och sen vingar. För mig var det tvärtom, säger hon.

bade i en skola ännu för fem år sedan. Efter många svåra år med kriser av olika slag började hon märka att något var fel.

– Jag fick konstiga symptom. Jag tappade korttidsminnet, fick koncentrationssvårigheter och en trötthet som inte gick att sova bort. Jag blev sjukskrivet. Först en vecka, en månad och sedan ett år i taget. Fortfarande går jag på rehabilitering.

En specialist förklarade att om stresshormonet kortisol, som vi ska använda bara i krissituationer, ligger på tillräckligt länge i ett sträck bränner det bort vissa områden av hjärnan. Därför får man minnesluckor och koncentrationssvårigheter. Kroppen bygger upp cellerna igen men det tar länge.

– Det första året skulle jag inte vilja

uppleva igen, men inte heller vara utan den upplevelsen. Allt oväsentligt föll av. När alla prestationer tas ifrån en så byggs en speciell sorts självkänsla upp. Man ser att man är älskad och värdefull trots att man ligger där och inte kommer upp. Jag kom ihåg bara en vers ur Bibeln, ”bli stilla och vet att jag är Gud”, på engelska. Allt annat än det jag behövde var borta.

Nu föreläser hon ibland om den kristna synen på kärlek och sällskapande för ungdomar och tonårsföräldrar.

– Det är så intressant och på intet sätt pinsamt att samtala med ungdomar om sex. De har så många och raka frågor om ämnet. Många kristna ungdomar säger att ingen tidigare förklarat för dem att den bibliska synen på kärlek och

äktenskap är möjlig att tillämpa 2011.

DANA FAGERHOLM

BOR I KARLEBY MED SIN MAN KAJ OCH TRE BARN SOM ÄR 16, 14, OCH 11 ÅR.

INTRESSERAD AV ALLT SOM RÖR LIV, TRO, FAMILJ OCH FOSTRAN.

GILLAR MUSIK I ALLMÄNHET OCH KRISTEN MUSIK I SYNNERHET. NÄR LÄNGTAN TILL USA BLIR FÖR STARK ÄR DET COUNTRY SOM GÄLLER.

Kaplansgården i Borgå säljs

BOENDE. Förra veckan beslöt gemensamma kyrkorådet i Borgå kyrkliga samfällighet att säga upp kaplan **Karl af Hällströms** hyresavtal.

af Hällström med familj ska flytta ut ur Kaplansgården i slutet av mars. I stället ska två dagklubbar flytta in.

– Vi fick vräkningsbeslutet av fastighetschefen i slutet av september. Kon-

stigt nog hänvisade han till gemensamma kyrkorådet redan innan beslutet fattats, säger af Hällström.

Han har befarat uppsägningens nya fastighetsstrategi slogs fast i våras.

– Behandlingen av oss har inte varit schysst, men också många andra kommer att bli vräkt. Det är pengarna som styr.

Åbo söker kantor

TJÄNSTER. B-kantorstjänsten i Åbo svenska församling förklaras ledig att sökas senast 4.11.2011. Också en kaplanstjänst i Ekenäs församling har förklarats ledig att sökas senast 4.11.2011.

Enda sökanden till en kaplanstjänst i Sibbo svenska församling pastor **Magnus Riska** har förklarats behörig för tjänsten.

Sökandena till en kap-

lanstjänst i Johannes församling, församlingspastorn i Kyrksläts svenska församling **Monica Heikel-Nyberg**, församlingspastorn i Johannes församling **Fred Lindström** och sjömansprästen **Ben Thilman** har förklarats behöriga för tjänsten.

Läs hela notisen från domkapitlet på Insidan, sid 17.

Kimito församling säljer hus?

EKONOMI. Kimitoöns församling har många fastigheter och dessutom står gråstenskyrkan i Västanfjärd inför en renovering, rapporterar Åbo Underrättelser.

– Vi måste se till att renoveringen inte tar oss på knä, pengar måste finnas för verksamhet också. Vi har inte heller stor lust att höja skattesatsen, sä-

ger kyrkoherde **Ulf Sundstén** till ÅU.

Sundstén kallar ändå församlingens fastighetsfrågor för en positiv utmaning även om det inte är lätt att sälja hus och flytta verksamhet.

– Under hösten måste vi komma fram till vad som ska avyttras och när. Den 17 oktober behandlar kyrkorådet fastighetsfrågan.

MAJSEN SPELAR en avgörande roll i Kenya. I bästa fall blir det en majsskörd i november. Mona och Alf Wallin vet inte vad de möter när de återvänder till missionsstationen den 27 oktober.

Torkan drabbar missionen

HUNGERSNÖD. Också Evangeliföreningens missionsområden har drabbats av torkan i östra Afrika. Missionsstationen Rukongo i Kenya ligger i ett krisområde.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Hur allvarlig situationen är i Rukongo klarnar först i november.

– Enligt biskopen i det stift vi arbetar i har människor redan dött till följd av torkan. Det är barnen och de gamla som lider mest, säger missionsledaren **Brita Jern**, som för några veckor sedan återvände från ett besök i området.

För tillfället regnar det i Rukongo, men det är den korta regnperioden som normalt inte ger någon skörd. I vanliga fall sår man inte under den korta regnperioden i Rukongo eftersom den inte varar tillräckligt länge. I hopp om en skörd har man gjort det nu.

– Eftersom det regnar där just nu ser

”Alla kommer att drabbas på något sätt. Åtminstone av att maten ransonerar.”

Alf Wallin

man inte på marken att den är torr, säger Jern. Men man ser det på korna. De ser bedrövliga ut.

Förutom de stora hungersnödsområdena i nordöstra Kenya där krisen är som störst har landet drabbats av lokal torka på de låglänta områdena. Dit hör stränderna av Victoriasjön där Rukongo ligger.

Missionen hjälper till genom att ordna skolluncher och välling åt söndagsskolorna. Det gör man i vanliga fall inte.

För tillfället har Evangeliföreningen inga missionärer stationerade på Rukongo. Men i slutet av oktober reser **Mona och Alf Wallin** ut till området.

– Det här är första gången vi möter torkan i den här omfattningen, säger de. Vi vet inte vad som väntar oss. Mycket beror på om regnet håller i sig och om skörden lyckas.

Ifall den inte lyckas, vilket den normalt inte gör den här årstiden, räknar de med en jobbig arbetsperiod.

– Vi är inte oroliga för vår egen del. Men det blir mentalt tungt att se nöden.

Att veta när man ska hjälpa de nödställda är inte heller lätt.

– Det blir lätt så att hjälpen stjälp, säger Alf Wallin. Det finns så många som behöver den. Och hjälper man när det inte behövs blir det också fel.

– Alla kommer att drabbas på något sätt. Åtminstone av att maten ransonerar.

Mona Wallin som kommer att syssla med diakonalt arbete räknar med bråda dagar ifall det inte blir någon skörd.

– Vi får ha ett större matlager i huset med tanke på besökare. För oss innebär det att vi handlar mera förnödenheter i de närmaste större städerna Kisumu och Kisii.

Wallins jobbar halva året i Kenya och den andra halvan i Finland. Redan när de lämnade Kenya i maj såg de de första tecknen på att situationen var värre än normalt.

– Redan då var det svårt att få tag på majs. Under sommaren har priset på majs som normalt ligger på 35 shilling, cirka 3,5 euro för en tvåkilos säck, gått upp till 165 shilling. Majspriset är en indikator på hur mycket mat det finns i landet.

Mona Wallin bekymrar sig också för de hiv-positiva som äter bromsmedicin. En förutsättning för att medicinen ska verka är att den kombineras med näringsrik föda. Rukongo hör till de värst drabbade områdena i Kenya där 27 procent av befolkningen och 40 procent av de gravida är hiv-positiva.

Evangeliföreningen har tillsvidare inte gjort något stort väsen av torkan i Rukongo. På föreningens års- och missionfester bars extra kolleter upp men någon större insamling har inte gjorts ännu.

– Allt beror nu på om det blir någon skörd i november, säger Alf Wallin. Även om det regnar nu så infaller den mest kritiska tiden då majsplantan ska bilda kolvar. Regnar det inte då blir det ingen skörd.

Evangeliföreningens andra missionsstation Atemo ligger på höglandet och har inte drabbats av torkan. I Atemo skördar man normalt två gånger per år jämfört med en årlig skörd i Rukongo. Den skörden sker normalt efter den stora regnperioden i maj.

KYRKSKATT 2012

Karleby höjer kyrkskatten till 1,7 procent

Kyrkskatten i Karleby kyrkliga samfällighet stiger med 0,2 procentenheter nästa år. Det beslut gemensamma kyrkofullmäktige senaste vecka efter omröstning.

I omröstningen vann det gemensamma kyrkorådets höjningsförslag med rösterna 36-10. **Anja Mehtälä** ställde motförslaget, att inte höja skatten och i stället göra inbesparingar i personalstyrkan och genom att sälja fastigheter. **Hans Snellman**, **Kristina Holmqvist** och **Erkki Mustasaari** stödde Mehtäläs förslag. Personalchefen **Kristina Holm** upplyste om att det tar flera år innan pensioneringarna syns som inbesparingar.

I samfälligheten ingår Karleby svenska och finska, Kaustby och Ullava, Kelviå samt Lochteå församlingar. Före kommunsammanslagningen 2009 hade Kelviå församling en skatteprocent på 1,75.

EGYPTEN SAMMANDRABBNINGAR

24 döda då kopter drabbade samman med polis

Tjugofyra personer dödades och 200 skadades då koptiska kristna drabbade samman med säkerhetsstyrkor i Kairo på söndag. Det var de värsta oroligheterna i Egypten sedan den förra presidenten **Hosni Mubarak** avsattes i februari.

Det hela började då tusentals människor demonstrerade för kopternas rättigheter utanför televisionshuset i centrala Kairo. Alla demonstranter var inte kristna. Styrkorna ingrep och började skinga demonstranterna med hjälp av våld.

En del av demonstranterna uppges ha varit beväpnade. Bland de döda fanns åtminstone tre soldater.

De egyptiska kristna har demonstrerat för sina rättigheter sedan en kyrka brändes i södra delen av landet i slutet av september.

BJÖRN VIKSTRÖM hade själv sammankallat till mötet med företrädarna för väckelserörelserna. FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

Biskopen mötte väckelsefolket om ämbetsfrågan

DIALOG. Biskop Björn Vikström vill bryta dödläget i ämbetsfrågan. Förra veckan samlade han väckelserörelserna till diskussion.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Ämbetsfrågan hörde till de svåra ämnena under träffen.

– Stämningen under mötet var god, även om också svåra frågor lyftes på bordet, säger **Björn Vikström**.

Vikström uppmuntrade teologiestuderandena inom väckelserörelserna att låta prästviga sig.

– En förutsättning för det är ju att man accepterar alla andra som också är prästvigda.

Vikström påpekar att ämbetsfrågan inte är ett problem för alla väckelserörelser.

Närvarande på mötet var representanter för Laestadianernas fridsföreningas förbund, Svenska lutherska evangelieföreningen, Kyrkans ungdom, Luthersk inremission samt Student- och skolungdomsmissionen.

Oasrörelsen var också kallad men avstod då rörelsen nyligen valt ny styrelse. Även en person med anknytning till Lutherstiftelsen var kallad som observatör.

– Eftersom förhållandet till Lutherstiftelsen var ett av samtalsämnena så tyckte jag det var bättre att tala med dem än över dem, säger Vikström.

Representanterna för

väckelserörelserna uppfattade observatörens närvaro som positiv. Det är bara i Borgå stift som det kan ske, sades det.

Med på samlingen i Borgå fanns även hela domkapitlet och flera av kontraktspastorerna.

Inte offentliggjorda

Diskussionernas exakta innehåll kom man överens om att inte offentliggöra.

På Facebook kommenterar biskopen mötet så här:

”Man kunde ana spänning i luften, och kritiska synpunkter fördes fram från sina håll. Samtidigt uttalades tydligt en vilja till fortsatt gemenskap inom folkkyrkans gränser.

Det jäser och gnisslar i kyrkan. Men, för att försöka finna det positiva i någonting som ofta känns slitigt, kyrkan har alltid varit i kris. Det behöver finnas korsdrag i en gemenskap där olika åsikter och tolkningar tillåts komma fram. Vad skulle vara alternativet? Ett biskopligt enväldigt eller en grå massa som är tyst därför att ingen bryr sig. Nej, tack.

Kris och korsdrag behövs. Men det måste kunna kombineras med en generositet och syskonkärlek där vi inte förnekar våra motparters ärliga kristna övertygelse.”

De som deltog i diskussionen var överens om att samtal av den här typen är värdefulla. De efterlyste också liknande överläggningar i framtiden.

Kotimaa förlorar sin största tidning

MEDIER. Finlands största kristna tidning *Kirkko ja kaupunki* byter förläggare. Tidningen har i tjugo år getts ut av Kotimaa-koncernen.

TEXT OCH FOTO: MARINA WIIK

Den nya förläggaren Suomen Lehtiyhtymä ger sedan tidigare ut ett tjugotal lokal- och gratistidningar.

Beslutet om förläggarsbytet fattades av gemensamma kyrkorådet i Helsingfors den 22 september.

– Förläggarsverksamheten konkurrerats vart femte år och Lehtiyhtymä hade det bästa anbudet, säger **Seppo Simola**, som föredrog ärendet i rådet. Han är också chefredaktör för *Kirkko ja kaupunki*.

Lehtiyhtymäs offert var 150 000 euro billigare på årsnivå än Kustannus Oy Kotimaas motsvarighet.

Simola ser inga problem i att den nya förläggaren inte har en kristen koppling.

– Vi ville ha ett rättvist anbudsförfarande och inte begränsa processen genom att ha religionen som ett konkurrenskriterium.

Han påpekar att *Kirkko ja kaupunki* också tidigare haft en icke-konfessionell förläggare.

– Innan våra tjugo år på Kotimaa hörde vi till Sanoma-koncernen och då tog tidningen ett stort kliv framåt. Det viktigaste är att förläggaren kan erbjuda ett mångsidigt kunnande.

Enligt Simola kommer förläggarsbytet inte att påverka *Kirkko ja kaupunkis* linje eller arbetssätt.

– Alla våra sju anställda kommer att fortsätta jobba som förut. Förläggaren ansvarar för utrymmen, arbetsredskap, tryck och distribution, men lägger sig inte i övrigt i hur vi jobbar. Tidningen trycks redan nu på Lehtiyhtymäs tryckeri, vilket säkert bidragit till deras intresse för oss.

Hårt slag mot Kotimaa

Enligt Simola kom beslutet

KIRKKO JA KAUPUNKI har svarat för 16 procent av Kotimaa-koncernens omsättning som också utgörs av bokförlaget Kirjapaja, tidningarna Kotimaa, Askel och Lastenmaa samt kundtidningar och nättjänster till församlingar.

inte som någon överraskning för *Kirkko ja kaupunkis* redaktion.

– Vi var konsekvent på väg mot den här lösningen. Naturligtvis upplever vi det som lite vemodigt, men jag har inte bemötts av några panikreaktioner från redaktörerna.

Kort efter beslutet meddelade Kotimaa-koncernen att den inleder samarbetsförhandlingar för att spara in tjugo årsverken. En del av sparsmålet nås genom att *Kirkko ja kaupunkis* sju anställda byter adress.

Att mista tidningen kom ändå som en kalldusch.

– Det är ett hårt slag mot Kustannus Oy Kotimaa i en situation där höjningen av mosen för tidningsprenumerationserna orsakar utmaningar. De ekonomiska utsikterna är också allmänt osäkra just nu, säger

Kustannus Oy Kotimaas vd **Jaakko Tapaninen** till Kotimaa24.

Kotimaa-koncernen har 100 anställda. *Kirkko ja kaupunki* har stått för 16 procent av företagens omsättning.

KIRKKO JA KAUPUNKI

* **Kristen** tidning som delas ut till alla evangelisk-lutherska hem i Helsingfors. Utkommer en gång i veckan och har en upplaga på 202 000 exemplar.

* **Utges** av Helsingfors kyrkliga samfällighet och har sju anställda redaktörer. Samfällighetens kommunikationschef Seppo Simola fungerar också som tidningens chefredaktör.

GIFTERMÅL 11.11.2011

Drive in-vigsel i Gamlas

Helsingforsbor som vill gifta sig utan större åthävor kan göra det 11.11.2011 i Prismas parkeringshall i Gamlas, rapporterar tidningen Vartti.

Kannelmäen seurakunta ordnar drive in-vigslar utan förhandsanmälan i parkeringshallen med en halv timme mellanrum. Levande musik utlovas också eftersom församlingens kantor tar med sitt bärbara elpiano.

Den som är intresserad av att gifta sig i parkeringshallen måste ansöka om hindersprövning i sin hemförsamling senast 4.11.

FORSKNING HJÄLPLEDARE

Unga ledare lockar till kyrkan

Unga konfirmandledare ökar antalet konfirmander. Det visar ett forskningsprojekt inom Svenska kyrkan. Ungdomar både lockar andra unga och stöttar dem som sedan väljer konfirmationen. De är också förebilder som konfirmanderna kan identifiera sig med, rapporterar Kyrkans tidning.

Ett bekymmer verkar däremot vara att hitta meningsfulla uppgifter till ledarna. Dessutom visade det sig att de unga ledarna på en del håll är fler än konfirmanderna.

JUBILEUM REFORMATIONEN

Hur vara protestant år 2017?

År 2017 firar särskilt tyska kyrkan ett stort jubileum. Då räknar man nämligen att det har gått 500 år sedan reformationens början. Också kyrkan i Finland har inlett förberedelserna inför jubileet. Samma år fyller det självständiga Finland 100 år. Enligt planerna ska också församlingarna engageras i jubileumsfirandet.

– Fokus ligger på att diskutera vad arvet från reformationen betyder i vår tid och vad det innebär att vara protestantisk kristen idag, säger projektsekreterare **Katariina Ylikännö**.

Samma mål – olika metoder

KOMMUNIKATION. Ungdomsarbetsledarna efterlyser större förståelse för sitt arbete.

TEXT: MARINA WIIK

När ungdomsledarna samlades till rådplägningsdagar på Lärkkulla i Karis förra veckan var speciellt två frågor på tapeten.

– Vi diskuterade vikten av att ha genomtänkta krisplaner i församlingen. Efter det som hände i Norge undrade många hur man kan gardera sig mot att något dylikt skulle hända på församlingens läger, säger **Marlen Talus-Puzesh**, ungdomsarbetsledare i Grankulla svenska församling.

Dessutom engagerade församlingens interna kommunikation de cirka 50 närvarande.

– En fungerande kommunikation är A och O i försam-

lingen. Både vi och övriga församlingsanställda måste bli ännu bättre på att öppna upp vårt arbete. Trots att vi inte finns på pastorskansliet från åtta till fyra betyder det inte att vi inte arbetar. Trots att våra arbetsmetoder ibland skiljer sig från andra medarbetares jobbar vi för samma sak.

I programmet fäste sig Talus-Puzesh speciellt vid **Håkan Sandviks** föredrag med rubriken ”Identitet som kristen”.

– Grundtanken var att det är omöjligt att säga vem man är eftersom man hela tiden omformas och utvecklas. Det är inte jobbet som definierar vem jag är, det är bara en del av helheten.

Talus-Puzesh ser det som livsviktigt att få träffa andra i samma bransch.

– Man kan gå rakt på sak och diskutera konstruktivt utan att behöva förklara bakgrunden.

Kärvare språkklimat i Borgå?

SAMARBETE. Motsättningarna mellan den större finska och mindre svenska församlingen i Borgå har ökat, anser kaplan Karl af Hällström.

TEXT: MARINA WIIK

I förtroendeorganen röstas det enligt församlingsgränserna. Tidigare fanns det större förståelse för svenskspråkiga behov, säger **Karl af Hällström**.

Öppna diskussionskanaler har förbytts i det han kallar ”majoritetens diktatur”.

– När den nya fastighets-

strategin diskuterades kom Borgå svenska med synpunkter som utan vidare röstades bort. En delförklaring kan vara att den finska kyrkoherden och många ledande tjänstemän är nya på sin post.

Enligt gemensamma kyrkorådets vice ordförande **Stig Bärlund** är stämningen inom rådet god och samarbetet välfungerande.

– Vi tar avstånd från af Hällströms uttalande om språkbråk. Men klart att det alltid finns olika åsikter inom både kommun och kyrka, säger Bärlund till Borgå-åbladet.

ROH PETAS lägger ner en frukt i den höstliga fruktinstallationen som prydde Johannes kyrkan under Regnbågsmässan.

Kärlek för alla en kyrkans utmaning

HBT/QUEER. Stämningen var ödmjuk och varm under den femte regnbågsmässan.

TEXT OCH FOTO:
NINA ÖSTERHOLM

Den årliga svenska regnbågsmässan i Helsingfors samlade 80 personer i Johannes kyrkan förra fredagen. Stämningen var varm i den festligt dekorerade kyrkan. Regnbågsflaggor prydde koret liksom en höstlig fruktinstallation designad av **Johan Finne**.

– Mässan har utvecklats mycket, säger föreningen Regnbågsankans koordinatör **Roh Petas** som varit med om gudstjänstarrangemang en ända sedan starten för fem år sedan.

Han minns vilket krångel det var med att hitta en kyrka att vara i den första gången. Nu har regnbågsmässan fått ett hem i Johannes församling som också erbjuder annan regnbågsverksamhet under året. Också församlingens kyrkoherde **Stefan Djup-**

sjöbacka fanns på plats under fredagens mäsas och många av församlingens präster och kantorer medverkade.

Kärlek för alla

För första gången deltog också Borgå stifts biskop i regnbågsmässan. **Björn Vikström** predikade i dialog med teologie doktor **Peter Nynäs** från Åbo Akademi.

– Också den varmaste gemenskap kan hysa oförståelse. Det är kyrkans utmaning och uppgift att söka sig fram till en tro, hopp och kärlek som gäller för alla, sa biskopen i predikan på temat kärlek och tolerans.

Frågorna berördes allmänt och inga grupper nämndes särskilt.

”Det är kyrkans utmaning och uppgift att söka sig fram till en tro, hopp och kärlek som gäller för alla.”

Biskop Björn Vikström

Förbön för vigselrätt

– Det var en fin mäsas. Jag tyckte särskilt om kroppsbönen, säger **Johan Brandt** på kyrkkaffet i hörnan intill Johanneskyrkan.

Också musikvalet, delvis ur svenska psalmboken, och predikan får många tack.

– Biskopen var mera teoretisk medan Nynäs bidrog med de jordnära aspekterna.

Brandt är en av ansvarspersonerna för den kristliga gruppen Malkus i Åbo. Där är regnbågsmässan en del av församlingsverksamheten inom den finskspråkiga Henriksförsamlingen. Malkus arbete är tvåspråkigt.

– Friheten är det viktigaste i regnbågsmässan. Alla ska känna sig fria och hörda, som hela personer. Jag ska inte behöva hålla någon del av mig själv i skymundan här, säger Brandt om skillnaden mellan en vanlig gudstjänst och regnbågsmässan.

Han trivs i kyrkan men tycker att det fattas något i söndagens gudstjänst.

– Till exempel när församlingen ber för de par som ska

gifta sig. Det var fint att vigseln och adoptionsrätten lyftes fram under förbönen i regnbågsmässan.

Ödmjuk stämning

Trots de vackra dekorationerna och hela 80 deltagare en höstruskig fredagkväll låg det varken triumf eller segerstämning över mässan. Det var snarare ödmjukhet och en lätt ursäktande ton som präglade kvällen.

Tycker du att kyrkan borde be om ursäkt av HBT- och queerpersoner?

– Det var en svår fråga. Kyrkan är ju också alltid de troende. Men kanske kyrkan som institution kunde fundera på saken, säger Brandt.

Regnbågsmässan ordnades i samarbete mellan föreningen Regnbågsankan, Johannes församling, Enheten för gemensamt svenskt församlingsarbete i Helsingfors och stödgruppen Gemenskap.

Regnbågsmässans predikan kan höras på pod.fi.

Helsingfors stad
Socialverket

Välkommen senior till Må Bra eftermiddag

Välkommen till Svensk socialservice
Tavastvägen 13, 00530 Helsingfors
onsdagen den 19 oktober 2011
kl. 12.00–15.15.

Kort presentation av Svensk socialservice/
äldreomsorgen, sittdans, handmassage,
information om gymnastikgrupper och
träningstips samt allsång.

Kaffeservering!

VÄLKOMMEN!

Svensk socialservice i Helsingfors stad

www.hel.fi/sosv

FÖRSAMLINGSHUS EKOLOGI

Från olja till jordvärme i Ingå

Församlingshemmet och prästgården i Ingå har övergått från olja till jordvärme. Byggnaderna har också anslutits till det kommunala vattennätet.

– Jordvärmens är på sikt en ekonomiskt fördelaktig lösning, säger ekonomichef **Seija Korhonen**. Dessutom är jordvärmens ett ekologiskt och inhemskt alternativ.

Kyrkorådet i Ingå församling har också godkänt arkitekt **Gunnel Helanders** helhetsplan för församlingens byggnader i Ingå kyrkby. Avsikten är att renovera byggnaderna enligt planen under kommande år.

EKENÄS MÅ BRA-DAG

Församlingen passar alla

Över femtio personer deltog i församlingens Må bra-dag i Ekenäs senaste helg, rapporterar Västra Nyland. Evenemanget var en form av prova på-dag med korta aktivitetspass av olika slag. Bland annat fick deltagarna prova på minirettet, helig dans och kranbidning.

– Det kyrkan och församlingen har att erbjuda passar alla människor, säger informatör **Yvonne Lindström** om temadagen som hon hoppas ska ge deltagarna ny inspiration i hösten.

Spegeln säger inte vem du är

MODE. Att vara kristen och modeintresserad är inget problem, men bygg inte din identitet på årets kollektion.

TEXT & FOTO:
NINA ÖSTERHOLM

– En kristen behöver inte klä sig i fula kläder för att vara kristen. Man får både duscha och köpa kläder, säger **Fredrik Portin** och skrattar.

Han är präst i Åbo svenska församling, för dagen klädd i svart prästskjorta och jeans.

Är du själv modemedveten?

– Ja på det viset att jag uppskattar ett vackert plagg eller en fin möbel som jag ser att någon verkligen arbetat med. Det betyder däremot inte att jag måste köpa den.

Knepigt identitetsbygge

Estetik och mode är ett uttrycksätt bland andra starkt förankrade i vår kultur. Vi speglar och visar vem vi är genom vår klädsel.

– Det är okej att smycka sig och vara stolt över sitt hem. Om vi däremot försöker skapa vår identitet utgående från kläderna och inredningen kommer vi in på fel spår. Jag kan inte klä eller inreda mig lycklig även om reklamerna försöker få mig att tro det.

Att bygga upp sin identitet har blivit ett mycket större projekt än tidigare. De naturliga grupper som släkten och byn tidigare erbjudit har försvagats.

– Vi är individer och vår egen lyckas smed. Det är både positivt och negativt men vi förväntas forma vårt eget jag rätt självständigt.

Samtidigt finns det många som vill att vi konsumerar så mycket som möjligt. Mode och konsumtion går ofta tätt ihop. Men det vackra förnyas ständigt och den identitet du byggt upp på förra årets kollektion är fel i år.

– Det är ett otillräckligt ideal som inte håller för att bygga sitt liv på, konstaterar

FREDRIK PORTIN förstår mycket väl att människan vill vara vacker, alla vill det. Men skönhet och lycka är inte samma sak och det är lätt att gå vilse i konsumtionsdjungeln.

Portin men medger att det är svårt att motstå konsumtionsivern.

– Jag misslyckas ganska ofta, köper något jag inte behöver. Men jag jobbar på det.

Motståndskraft

När varuhuset klär om sig i gult och ställer till med höstens storreor hämtar Fredrik Portin motståndskraft i församlingen.

– Gudstjänsten är ett utmärkt tillfälle att fundera över sina egna värderingar och prioriteringar i livet. Där kan vi tillsammans öva

på att stå emot konsumtionshysterin

Sedan gäller det att försöka följa sina ideal också till vardags.

– Och det är tufft för det är en långsam väg att gå. Mycket snabbare tycks det vara att köpa lyckan i en affär. Men jag tror på att förändra lite i taget.

Själv försöker Portin undvika realisationer och satsa på kvalitet.

– Men också som modemedveten konsument har jag ett ansvar. Hur har den här möbelen tillverkats? Är skjortan sydd av ett barn el-

ler etiskt producerat?

Så kan jag som kristen vara modeintresserad?

– Ja, men på ett ansvarsfullt sätt. Skada inte dig själv eller andra med ditt intresse. Du kan köpa kläder men köp inte det som reklamen lovar att föremålen ska ge dig. Ur kristet perspektiv är det ju på relationen till Gud och vår medmänniska som du ska bygga din identitet. Kristna strävar efter att bli så sanna människor som möjligt, oberoende av hur fullt eller vackert det är omkring oss.

VÅGA FRÅGA

Hur förbereda sig på döden?

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Kan man, och i så fall hur, bereda sig på döden? Inför Gud och inför människor.

Vilken viktig fråga du ställer – visst kan man bereda sig för döden, utan att varken vara trött på livet eller allvarligt sjuk. Jag uppfattar att din fråga handlar om den egna döden, om att förbereda sig för sitt eget livs sista tid. Mitt svar handlar också om döden som slutet på ett långt liv. Det är annorlunda och mycket sorgligare att vara tvungen att bereda sig för att dö alldeles för ung.

Aldrig förr har så många människor blivit så gamla som nu, medellivslängden ser ännu ut att öka. Ändå ses de sista åren i livet mest som tider av lidande och hjälplöshet, sällan som möjligheter till tillväxt och mognad. Få moderna texter handlar om hur man bereder sig för döden. Däremot finns det stor livsvisdom i klassiska texter, böner och psalmer. Jag tänker till exempel på Martin Luthers morgon- och aftonbön från katekesen, som innehåller samma bön att både börja och sluta sin dag med: ”Jag befäller mig med kropp och själ och allt i dina händer.” Luther hjälper oss att se livet som en daglig övning i tillit och överlåtelse till Gud, en övning som också handlar om att bereda sig för sin död. Det är en svår övning för oss som vill behålla kontrollen över våra liv hos oss själva. Att bereda sig för döden genom att öva tillit och överlåtelse är mitt första svar på din fråga.

Mitt andra svar handlar om att se sitt liv som en resa med så lätt bagage som möjligt. Det handlar om att röja rum för det mest väsentliga: vänskap, kärlek, glädje. Det gäller alltså, paradoxalt nog, att lära sig att leva för att kunna dö i frid, att leva ansvars- och kärleksfullt. Också i det här sammanhanget handlar det om övning och praktik, att motarbeta missunsamhet och bitterhet, att tillsammans med kloka medmänniskor bearbeta det svåra och tunga i det förgångna, att öva sig i accepterande och förlåtelse.

För en tid sedan stötte jag på ordet ”dödsstäda.” Många städar och röjer rent konkret, ger bort saker, skriver brev och hälsningar till efterkommande och gör upp sina testamenten. Någon skriver ner sina minnen eller samlar sina bästa recept. En del planerar sin begravning och funderar på vilka texter, sånger och musikstycken som de vill att begravningståderna ska ta del av. Med åren blir släktingars och vänners begravningar också påminnelser om den egna dödligheten.

Jag har i mitt svar till dig tänkt på dem som jag har mött som under de sista dagarna av sitt liv har kunnat säga: ”Jag är nu beredd” och på deras anhöriga och vänner. Jag är tacksam över vad de har lärt mig om livet och om döden.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MARINA WIIK

Ambivalent beroende

Det hettar till kring kaffebordet. Vi diskuterar Facebook och åsikterna går isär.

En församlingsanställd anser att forumet gjort det betydligt lättare att ha kontakt

med konfirmander. På nättet vågar också de som annars är tystlåtna komma till tals. Dessutom hålls man uppdaterad om vad som berör ungdomar. Hans kollega ser nyttan men är samtidigt tveksam till att Facebook lagrar uppgifter om vårt nät-

beteende och säljer dem vidare.

Själv använder jag det sociala nätverket både privat och i jobbet. Babynytt, relationsdramer, världsnyheter – allt är tillgängligt och jag kan orientera mig rätt i bekantskapskretsen. Det kittlar min nyfiken-

het, men gör mig samtidigt äcklad.

Ibland känns Facebook allt mer som en privat dagbok eller offentlig meritlista. Det finns till och med ett namn för att, liksom i förbifarten, råka ge exempel på vilka enastående upplevelser man haft:

humble bragging, ödmjuk skrytsamhet.

Varför måste också nätforum handla mer om prestige än om vänskap? Facebook och dess gelikar kunde ju vara en frizon där man också får vara svag och ledsen utan att känna sig udda eller utnyttjad.

Visst kan man strunta i utvikningen, välja vännerna med omsorg och hålla sig till den äkta kontakten och privata meningsutbyten. Men, rent principiellt: för Facebook oss närmare varandra eller ökar den ytterligare pressen för att visa upp en glansbildsyta utåt? Jag velar.

ÅLDRINGSVÅRD. Anita Krogell-Lehtinen sköter om sin kusin Gun flera gånger i veckan. Hon gör det trots att hon vet att det kanske hindrar Gun från att få mer vård.

– Jag kan inte lämna henne. Det skulle vara som att lämna en bebis på gatan.

Ensam hemma

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

– Du har fallit, förklarade **Anita Krogell-Lehtinen**, 71, för sin kusin **Gun**, 89, efter den senaste olyckan.

– Men var var mamma då? undrade Gun.

Gun har åkt fram och tillbaka mellan sjukhuset och hemmet i två år. Hon ser nästan ingenting. Hon rör sig bara med rollator och rullstol och har svårt att stiga upp eller lägga sig utan hjälp. Närminnet är så gott som borta. Hemvården kommer tre gånger per dag, men det är för sällan.

Anita Krogell-Lehtinen besöker sin kusin Gun två till tre gånger per vecka. Hon brukar komma tre på eftermiddagen och sitta med Gun till nio på kvällen. De tittar på tv tillsammans, Anita lagar mat åt Gun, tvättar Guns kläder och hjälper till där hon kan: klipper naglar, borstar håret, ser till att hemmet är prydligt och städat.

Överallt i lägenheten finns lappar som Anita skrivit för att påminna hemvårdarna om att Gun inte ser, att hon inte tar sina piller utan hjälp, att hon inte kan knäppa på eller av sin radio, att hon glömmet att dricka. Att hon inte tycker om vatten, hon dricker bara saft.

– Jag lever en dag i taget. Om jag börjar tänka på vilka hemsgheter som kan hända tar det all min energi, säger hon.

Glömde äta

Gun ligger i sängen. När Anita kommer lyckas hon småningom ta sig upp och långsamt, med rollatorns och Anitas hjälp, ta sig till vardagsrummet och tv-stolen. Just nu är det ett inredningsprogram som står i turen.

Anita tittar på lunchbrickan med rynkade ögonbryn. Varför har Gun bara ätit lite soppa? Varför står smörgåsen halväten på fatet?

Småningom klarnar orsaken: telefonen ringde. Luren ligger fortfarande

på bordet, inte i klykan som den borde. Efter samtalet glömde Gun att hon skulle äta och gick och lade sig i stället.

– Jag tänker nog ibland att det är min egen framtid jag ser, säger Anita Krogell-Lehtinen som, precis som Gun, inte har några barn eller nära släktingar som kunde ta hand om henne.

Det som hon är mest rädd för är att hon hindrar Gun att få den hjälp hon behöver genom att besöka henne så ofta och sköta mat, tvätt och annat praktiskt.

– Skulle hon få bo på ett hem om inte jag fanns? Eller skulle hon bara bo i en svinstia?

Förståndet – och många väninnor – säger ibland att hon inte kan sätta så mycket tid på sin sjuka kusin. Hon orkar inte. När hon kommer hem till sig själv orkar hon knappt städa, hon har ju redan städat hos Gun.

– Men mitt hjärta säger att jag inte kan lämna Gun i sticket. Och jag tycker ju så mycket om henne.

Brutet lårben och hjärtinfarkt

När Anita Krogell-Lehtinen växte upp hade Gun och hon inte så mycket gemensamt. Kusinen var arton år äldre och levde redan sitt eget liv. Med åren ökade umgänget.

Innan hon själv blev dålig skötte Gun länge om sin egen mamma. Efter att mamman dog träffade hon en ungdomsförtjusning och när han blev sjuk blev Gun hans anhörigvårdare. Efter hans död år 2008 började hon få problem med korttidsminnet. Också synen blev märkbart sämre: med det ena ögat ser hon bara mörker och ljus.

År 2009 gjorde Gun och Anita Krogell-Lehtinen en tur till närbutikerna tillsammans.

– Jag stod och packade varorna. Plötsligt hörde jag ett fruktansvärt slammer. Där låg hon i vindfånget, kanske hade hon inte med sin dåliga syn kunnat bedöma avståndet till dörren.

Resultatet var en brutet lårbenshals

”Jag stod utanför butiken och fick ett nervsammanbrott. Jag skrek och grät: Hur kan ni!”

Anita Krogell-Lehtinen om beskedet att hennes kusin ska skickas hem från sjukhuset.

– och en hjärtinfarkt. Från den dagen började de turer till akuten, långvårdsavdelningar och rehabiliteringsavdelningar som alla som har svårt sjuka anhöriga känner till.

Natten blir så lång

På vissa ställen var vården bra, på andra sämre. Ibland fick Gun ha med sig en egen tv som kunde placeras så nära att hon såg den. Andra gånger var det förbjudet.

– ”Hon är inte min patient”, fick jag höra när jag frågade om något, berättar Krogell-Lehtinen.

– Och när jag sa namnet på hennes egenvårdare fick jag höra ”henne känner jag inte”.

Anita Krogell-Lehtinen har själv jobbat som hälsovårdare och vet att de flesta vårdare gör sitt bästa. När det uppstår problem handlar det ofta om att personalen byts så ofta att det inte hinner uppstå någon varm och hemtrevlig stämning på just den avdelningen.

När Gun äntligen kom hem igen efter ett halvår på sjukhus fick hon en

hemvårdare som skulle besöka henne tre gånger per dag. Hemvårdarna har bråttom, det betyder att natten kan börja redan klockan fem, efter det sista besöket. Det blir en lång natt för en ensam, sjuk människa.

– En av hemvårdarna berättade att de som nu sköts hemma alla förr var på anstalt. I Guns fall kan den långa natten betyda att hon inte dricker på 15–16 timmar.

Från sjukhus till sjukhus

En dag i våras hittades Gun liggande under sin säng, på mage. Hon hade en alarmklocka, men förstod inte att trycka på knappen. Hon hade fallit, ingen visste när eller var. Hon skickades till Dals sjukhus och sedan vidare till Stengårds sjukhus.

– Den gången blev jag hörd. Jag sa att hon inte *kans* skickas hem då hon varken kan stiga upp, gå på wc eller äta själv.

I början av juli fick hon komma hem igen.

– Jag besökte henne varannan dag. Vi satt i parken tillsammans när det var varmt.

KOMMENTAR
SOFIA TORVALDS

Borta bra, hemma bäst?

EN GAMMAL OCH SJUK människa med minnesproblem är hjälplös som ett litet barn. Det

vet de anhöriga (som ständigt har dåligt samvete). Det vet hemvårdarna (som också har dåligt samvete) och det vet de läkare och myndigheter som har den otacksamma uppgiften att fatta beslut om vem som kan bo hemma och vem som inte kan göra det.

Allt fler äldre vårdas i dag hemma. Målet är att 91-92 procent av de äldre som fyllt 75 ska bo hemma år 2012. Inget fel med det: de flesta vill ju bo hemma så länge de kan.

GUN I ARTIKELN här intill vill också bo hemma. Problemet är att hon inte minns var hemma är, att hon inte hittar sin alarmklocka, att hon inte kommer ihåg att äta eller dricka.

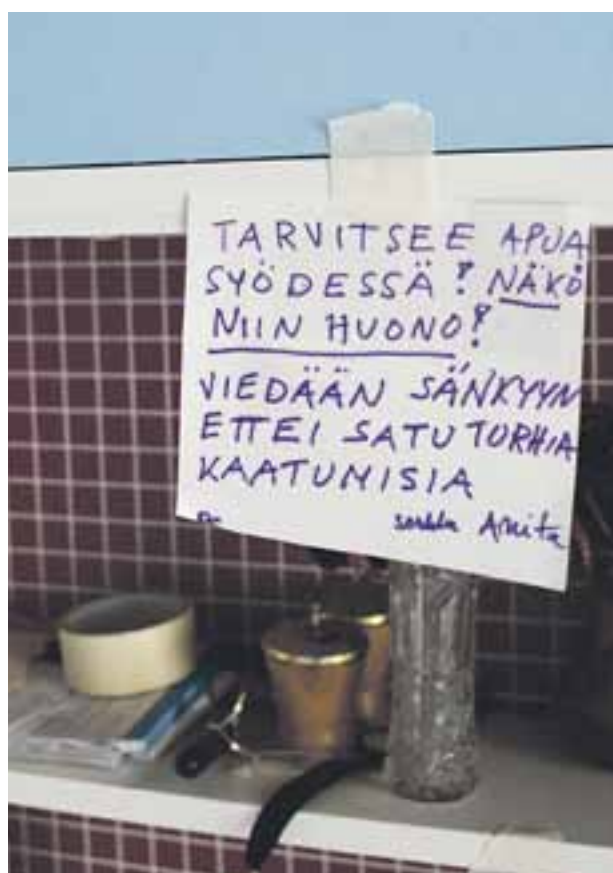
Gustaf Molander, docent i tanatologi och gerontologi, skrev för några veckor sedan en uppmärksam kolumn i Hufvudstadsbladet. I den påpekade han att förslaget om lag för äldreomsorg säger att vården ska göras upp i samförstånd med äldre. Men vad händer om de anhöriga, de som företräder klienten, inte är av samma åsikt som den som är sjuk?

ALLA ÄR ÖVERENS om att vi behöver en lag om äldreomsorg. De flesta förstår att den inte kommer att göra den finländska äldreomsorgen perfekt. En gammal och sjuk människa skulle behöva samma vård som ett litet barn: kärlek och tålmod i det egna hemmet, en ständigt vakande närvaro. Sådana omständigheter kan ingen erbjuda.

Enligt lagförslaget ska arbetslag förpliktigas att anmäla missförhållanden. Molander påpekar att begreppet "missförhållanden" inte definieras och att ingen säger något om hur anmälares rättsskydd ska kunna garanteras.

MEN TANKEN är fin. I Guns fall innebär den att den sjukskötare som insåg att Gun inte klarar sig ensam hemma kunde anmäla läkaren som skickade hem henne. Eller att hemvårdarna som upprepade gånger hittade henne förvirrad, hungrig och blåslagen kunde gripa in.

Skulle det faktiskt gå så? Jag betvivlar det. Men det känns viktigt att kunna säga att det är någons plikt.

Men snart var det dags igen. Efter bara en månad hemma föll hon och hittades på rygg bredvid sin säng. Hon åkte till akuten och fick vård för sin urinvägsinfektion. Hon orkade inte stiga upp, hon orkade inte äta. Hon behövde bli matad för att få något i sig.

Jag ställde till med rabalder när jag märkte att de planerade att skicka hem henne igen. De sa att de kan se till att hemvårdaren kommer oftare. Men det går inte! Hemvårdaren kommer ju redan tre gånger per dag, fler gånger än så kan man inte ha hemvård.

Samtal till patientombudsmannen

Anita Krogell-Lehtinen ringde patientombudsmannen. Hon fick papper att fylla i men det kändes övermäktigt att inleda ett papperskrig för Guns rättigheter. Det hjälpte lite grann att få tala med någon, att någon lyssnade.

Läkaren sa att Gun verkade behöva mer vård än hon fick därhemma. Överläkaren sa att hon skulle hem. Det skrevs en remiss till Dals sjukhus och Anita Krogell-Lehtinen suckade av lättnad. Men då ringde sköterskan och

sa att Gun kommer hem om två dagar.

Jag stod utanför butiken och fick ett nervsammanbrott. Jag skrek och grät: Hur kan ni!

Hon fick veta att beslutet berodde på att man först måste få i gång den process som leder till att myndigheterna kan bestämma om någon kan bo kvar i sitt hem eller inte.

Men en människa är ju inte ett paket som man kan ställa på en hylla och vänta med en månad! Jag frågade: Vem bär ansvaret om det går illa? Det gör politikerna, fick jag höra.

Förnuft och känsla

Hur länge ska jag vara här? kan Gun fråga när hon ligger i sin egen säng i sitt eget rum.

Hon är ofta förvirrad, undrar var hon är, vart hon ska. Hon blir förvånad när hon hör att hennes föräldrar, alla de som betytt mest för henne, sedan länge ligger i graven. Hon hör inte till dem som högljutt klagar och vill ha hjälp. Hon verkar mild, förvirrad, innesluten i en egen värld där man inte behöver äta, få rena kläder eller torr blöja.

Jag kan inte sluta sköta om henne fast jag vet att hon kanske då kunde få hjälp snabbare. Det skulle kännas som att lämna en bebis på gatan. Jag kan bara inte, säger Anita Krogell-Lehtinen.

Förnuftet säger att jag inte behöver besöka henne så ofta, men känslan säger något annat. Jag vill ge henne lite livskvalitet, att hon ens ska få se på tv. Jag vill inte att hon ska behöva ha ont. Hon har haft tillräckligt ont i sitt liv.

När jag går sitter Gun och Anita Krogell-Lehtinen framför tv:n och dricker kaffe. Tvättmaskinen snurrar. Snart kommer hemvårdaren och förbereder Gun för natten: byter till nattlinne, fixar blöjan, ger henne kvällsmat.

I kväll blir natten lite kortare än vanligt tack vare besöket.

Den 18 oktober kommer beskedet om huruvida Gun har fått en vårdplats på någon anstalt eller om hon fortsätter bo kvar i sitt eget hem. I verkligheten heter Gun något annat.

NÄR GUN får besök av sin kusin Anita Krogell-Lehtinen står kaffe, tv-tittande och nagelklipping på programmet.

MATEN BLEV ouppäten den här dagen. Telefonen ringde och Gun glömde bort att hon skulle äta lunch. Lägenheten är beklädd med lappar som påminner hemvårdarna om att Gun har problem med synen och minnet.

SKYDDANDE SMÄLTDEGEL. Efesos år 60 var en pulserande, larmande, trångbodd storstad. Ett perfekt ställe för två högprofilerade kristna att försvinna i – och ett möjligt sista hem för en lärjunge och hans moster.

HUVUDGATAN I
Efesos var en
av Medelhavets
förmästa. I
bakgrunden
syns fasaden
till det berömda
biblioteket.
FOTO: SARA
WIKSTRÖM

WANG CHIEN SHAN/TAIWAN

MERYEM ANAS, eller Marias hem på sluttningarna nära Efesos är ett enkelt stenhus i romersk stil. Hit vallfärdar tiotusentals pilgrimer årligen, både kristna och muslimer.

SARA WIKSTRÖM

DEN KRISTNA närvaron är märkbar i Efesos. Monumenten bär otaliga korssymboler och till och med det antika klottret röjer att de som ristade in det var kristna efesier.

SARA WIKSTRÖM

S:T JOHANNES kyrka är numera ett skal, plundrad på sten som byggnadsmaterial. På senare tid har fasaden restaurerats för att ge besökare en aning om dess forna glans.

Gömd moster i världsmetropol

TEXT: MAY WIKSTRÖM

Han har kommit till den punkt där insikter sägs i nakna konstateranden: "Nu är det slut. Ta hand om mamma!". Scen: Korsfästelsen. **Personer: Jesus** (döende), **Johannes** (lärjunge), **Maria** (mor).

I Bibeln skymtar Maria ännu en gång, i samband med det som händer i Jerusalem under pingsten femtio dagar senare. Hon är med den skara lärjungar som ber och väntar på att något ska hända. Sedan försvinner hon ur texten.

Kusin Johannes hedersuppdrag

Galiléen Johannes var enligt evangelierna yngre bror till **Jakob**. Fadern **Sebedaios** var fiskare och modern **Salome** har med stöd av evangelierna tolkats som syster till Jesus mor - och i så fall alltså moster till Johannes.

När **Paulus** samlar till apostlamöte i Jerusalem år 49 kallar han Johannes, **Petrus** och Jesus bror **Jakob** "pelarna" i församlingen (Gal 2).

På 60-talet börjar snaran dras åt den besvärliga "Jesusekten" som alltmer vinner fotfäste. Särskilt i Jerusalem blir det oroligt, och det är vid den här tiden man anser att Johannes flyttar till Efesos. Om Maria fortfarande levde då, följde hon naturligtvis med.

Sjudande kittel av kultur och tro

På Jesu tid var Efesos i Mindre Asien vad New York är för Amerika, Paris för Europa och Singapore för Sydostasien. Den var huvudstad i den romerska provinsen Asien och en sjudande metropol.

Efesos hade vid slutet av första århundradet e.Kr. 200 000 invånare, varav många var judar med vissa minoritetsprivilegier. Staden var slutpunkten för en gammal karavanväg och ett romerskt centrum för handel, hamnfart, kultur - och sedan gammalt - stark religion. Här fanns ett enormt tempel byggt på 300-talet f.Kr. till fruktbarhetsgudinnan **Artemis** ära, så storslaget att det räknades som ett av den gamla världens sju underverk. Gatorna var marmorbelagda, det fanns badhus, bibliotek och en teater som rymde 25 000 åskådare.

"När Jesus såg sin mor och bredvid henne den lärjunge som han älskade sa han till sin mor: Kvinna, där är din son. Sedan sade han till lärjungen: Där är din mor. Från den stunden hade hon sitt hem hos lärjungen."
Joh 19:26

Två Johannesar?

Redan under det första århundradet efter Kristus berättas det om en Johannes som verkade i Efesos, levde i exil på ön Patmos, och som förknippas med Uppenbarelseboken. På 300-talet hade man redan satt likhetstecken mellan Johannes i Efesos och evangelisten Johannes som ansågs vara identisk med aposteln Johannes - den lärjunge som Jesus älskade. Både kyrkofäderna **Iraeneus** (130-208 e.Kr) och **Polykarpos** (69-155 e.Kr) vittnar om att Johannes kom till Efesos, där han levde, skrev och dog närmare 100 år gammal. I det här skedet drar också legendens skimmer in över historien: Den berättar om hur Johannes skrev evangeliet i Efesos på efterföljarnas uppmaning, och hur han sen dog och begravdes på Ayasoluks sluttningar i Selçuk, drygt tre kilometer från Efesos.

Den första kyrkan som byggdes över graven kring år 300 var rätt anspråkslös. Kejsar Justinus tog igen skadan på femhundratalet med en stor kyrkobyggnad, som lockade tusentals pilgrimer under medeltiden. En klan från orten erövrade den på 1300-talet och gjorde den till moské, och hundra år senare förstördes den av mongoler. I dag står bara ett skal av restaurerade ruiner kvar.

Heligt hus för två religioner

Numera är de flesta bibelforskare rätt eniga om att Johannesevangeliet skrevs av någon som varit mycket nära Jesus och som själv talade både arameiska och grekiska. Det är alltså fullt möjligt att Johannes, han som stod vid korset, faktiskt var den som både skrev evangeliet och bodde i Efesos.

Då återstår frågan: Hur gick det med hans moster Maria? Var levde hon - och dog?

Där går åsikterna i sär, beroende på vem man frågar. En stor del av kristenheten svarar tveklöst "Jerusalem" på det senare.

Men många riktar också blickarna mot ett anspråklöst hus av sten på bergssluttningarna några kilometer utanför Efesos. Det pekades ut av en mystiker, den tyska augustinska nunnan **Anne Catherine Emmerich**,

på 1800-talet. I sina visioner såg en detaljerad beskrivning av både huset och var det låg. Först togs hon inte på allvar, men när senare efterforskningar gjordes visade det sig att ett hus på orten som passade beskrivningen länge hade varit vallfärdsort för en grupp lokala kristna, ättlingar till dem i gamla Efesos.

I dag är huset restaurerat och besöks av tiotusentals pilgrimer varje år, och har visiterats av de tre senaste katolska påvarna. Det är dessutom en vallfärdsort för muslimer, för Maria - eller Meryem Ana - är som mor till Jesus en helig person och den kvinna som nämns oftast i Koranen.

En stenvägg intill huset är täckt av bönelappar, trasor och föremål, som pilgrimerna lämnat efter sig i förbön på alla världens språk i vördnad och tillbedjan.

Vilka öden och hemligheter kullarna runt omkring verkligen döljer, kommer ingen att få veta med säkerhet.

DE VAR OCKSÅ DÄR ...

Krösus den riktige. Krigarkungen Kroisos av Lydien intog den attraktiva handelsknutpunkten år 560 f.Kr.

Aposteln Paulus utträttade mycket här. Den andra gången han besökte staden stannade han i över två år.

Sju sovare sägs ha flytt kristendomsförföljelse och sovit i en grotta utanför Efesos i 200 år. Grottan och är vallfärdsort för både kristna och muslimer.

Vad hände sen?

UTANFÖR KANON

Flera gamla kristna kyrkor har historier från den första kristna tiden med långa rötter, trots att de inte finns upptagna i Nya testamentet. I väst är de ofta relativt obekanta. Den här serien presenterar vad lokala kristna traditioner har fortsatt berätta där Bibeln satte punkt.

DEL 1 Den heliga familjen i Egypten

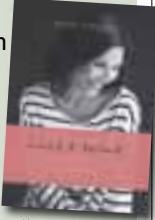
DEL 2 Johannes och Maria

DEL 3 I Tomas fotspår

ELLIPS

Mamman

När mammaboken *Rapport från planet mamma* utkom år 2004 kändes den otroligt ny, fräsch och provokativ. Den låg definitivt i tiden. Det har gått många år sedan dess och jag skulle gärna läsa *Rapport från planet mamma* – Hur gick det sen?

I stället kom **Peppe Öhmans** *Livet & barnet – om att överleva som någons mamma* (Schildts 2011). När jag läser den saknar jag mer än någonsin fortsättningen på de mammaberättelser som fick sin början i mammaboken år 2004.

Varför då? För att det är något med ämnet moderskap som gör att man inte nöjer sig med bara en version. Fast man talar till sig själv med sin lugnaste röst och säger "det här är bara Peppe Öhmans berättelse om sitt moderskap" sitter man ändå där och gormar inombords. Att hallå där, är det verkligen självbestämmanderättens största triumf att vägra väga sig hos rådgivningstanten?

Peppe Öhmans berättelse om hur hon blir mamma är välskriven, kittlande, lätt att sluka på bussen. Men jag vill ha mer.

Jag saknar en problematisering av fler frågor än den om vem som ska jobba och stanna hemma, mamman eller pappan. Jag saknar, rentav, en existentiell diskussion om moderskapet. Jag gör det trots att jag inte tror att det någonsin varit Öhmans mening att bjuda nyfikna läsare på smaskiga psykologiska insikter i hennes modersjäl.

Ytan skymmer sikten för mig. Jaja, visst är det skoj att höra hur hon går på kaffe med den berömda ståuppkomikern eller om hur bebisen Vidar spyr mjölk eller gasar vid olämpliga tillfällen. Men jag längtar efter en uppgörelse med den kreativa karriärkvinnan med duktighetssjuka.

En ansats till uppgörelse kommer på slutet. Men då har man redan tillbringat 200 sidor i sällskap med Svenskfinlands hottaste och mest energiska icke-mammiga mamma.

Jag hör hur jag sitter och muttrar något medan jag läser. Det låter som "vänta bara". Åååå vad Peppe Öhman skulle hata det.

■ SOFIA TORVALDS

Sånger för enhet och livsmod

MUSIK Taizésångerna är enkla och meditativa. Målet är att förena människor med olika kristen bakgrund och vara ett stöd för den personliga bönen.

TEXT: MARINA WIIK

De yttre ramarna är enkla. Ett stort utrymme som påminner om en gymnastiksal, utan bänkar och yttre prål. I mitten ett trettiotal vitklädda män och en enkel synt, runtomkring på golvet tusentals människor. En enkel melodislinga bryter genom sorlet, någon tar ton och alla andra stämmer in. Det är inte svårt, efter en stund fattar man galoppen även om man inte behärskar språket.

Sången har varit en självskrivna del av Taizés vardag ända sedan starten. Eller egentligen ännu tidigare.

När Taizés grundare broder **Roger** köpte ett hus här i byn och började ta emot krigsflyktingar hade han för vana att gå till bykyrkan tre gånger om dagen för att be. Då brukade han också sjunga traditionella psalmer från sina hemtrakter i Schweiz, berättar broder **David**, som fungerar som broderskapets informatör.

Efter ett tag fick han sällskap av andra liksinnade och broderskapet i Taizé växte fram. Ryktet om de skönsjungande klosterbröderna spred sig och byborna började besöka bönestunderna för att komma och lyssna.

Sångerna sjöngs ursprungligen främst på latin som inte behärskades av ortsborna. Broder Roger ville att de skulle sjunga med i stället för att bara lyssna. För att så många som möjligt skulle hänga med började bröderna komponera enklare sånger på franska.

Inkörsport till bönen

I komponeringsarbetet fick munkarna hjälp av tonsättaren **Jacques Berthier**. Senare har också flera jesuitpräster,

Kyrkpressen i Taizé

bland dem **Joseph Gelineau**, bidragit till repertoaren. Numera skrivs merparten av de nya sångerna av bröderna själva.

Det finns en grupp bröder som är speciellt musikintresserade. Sångerna tillkommer ofta som grupparbete, därför nämns inte heller enskilda bröder som upphovsmän.

Taizésångerna är korta och melodiosa. Texterna består av enkla verser som ofta är hämtade direkt från Bibeln. Varje sång sjungs om och om igen.

Upprepningen understryker börens meditativa karaktär. För mig känns det trösterikt att så många före oss har bett till Gud med samma ord. Till och med Jesus gjorde det.

Skönhetsupplevelsen när människor röster förenas i sång bidrar till att lossa den spärr inom oss som hindrar oss från att helt förlita oss på Gud.

Det är en skönhet som låter oss ana

TAIZÉSÅNGERNA ACKOMPANJERAS på gitarr eller klaviatur. Gitarpartierna är ofta bandade och det är kommunitetens ledare broder **Alois** som spelar dem. Under bönestunderna i Taizé sitter bröderna på stolar eller pallar i en gång mitt i kyrkan medan församlingen satt sig på golvet runtomkring.

FOTO: SABINE LEUTENEGGER

"himplens glädje på jorden", som de öst-erländska kristna säger.

En Taizésång kan fungera som en inkörsport till bönen för den som inte har tidigare erfarenhet av att be. Den kan också vara en god hjälp för den som vill be, men inte hittar ord för sin önskan.

Texterna innehåller inte våld eller kontroverser. I stället ska de ge oss livsmod och uppmuntra oss att söka fördjupning i Bibeln.

Växlande repertoar

Merparten av Taizésångerna är på tyska eller franska, men repertoaren omfattar också närmare 40 andra språk.

De som besöker Taizé kommer från flera olika samfund. Sångerna är ett sätt att visa på det som förenar oss. Bönestunderna påminner om att vi inte är ensamma inför Gud, utan delar upplevelsen av att vara nära honom

Vilken Taizésång gillar du bäst?

TEXT OCH FOTO: MARINA WIIK

Clemens, 30, Tyskland

Sången *Nunc dimittis* gör mig alltid lugn i själen. Texten är på latin och betyder: "Låt din tjänare gå i frid, o Gud, i enlighet med ditt ord."

Magdalena, 31, Sverige

Min favorit är en sång som heter *De nocte*. Den har fina harmonier och jag gillar att sjunga stämmor. De nocte sticker ut bland de övriga Taizésångerna eftersom den inte är riktigt lika enkel som många andra.

Ashley, 26, USA

Jag gillar en av Halleluja-hymnerna, *Alleluja nr 11*. Jag hörde den på Youtube och blev inspirerad att själv komma hit. Sången är glad och jag tycker att den fångar stämningen i Taizé.

FOTO: KP ARKIV/ANDREAS ANDERSSON

”För mig känns det trösterikt att så många före oss har bitt till Gud med samma ord. Till och med Jesus gjorde det.”

broder David av Taizé

Marlon, 25, Zambia

– Bäst gillar jag den spanska sången *Tu sei sorgente viva*. Den sjöngs när jag första gången steg in i kyrkan i Taizé. Jag blev så rörd att jag föll ner på knäna och glömde allt omkring mig.

Marco, 20, Nederländerna

– När jag kom hit för första gången så fäste jag mig genast vid den grekiska sången *Exomologithe to Kyrio*. Den börjar med ett solo av två bröder, en bas och en tenor, sedan stämmer alla andra in. Sången är fin och speciell.

Tack och adjö, Siklax

WASA TEATER

Hemsång

Manus: Erik Norberg
Regi: Ulrika Bengts

Den är hjärtevärmande, den första akten av Hemsång. Trots att det mellan varven blir stor dramatik i rollfigurernas liv, trots oron för var och hur kriget kommer att sluta och trots att samvaron i Siklax hettar till när 3000 evakuerade karelare anländer i stället för de 300 som väntades.

Scenografin är enkel, men känns många gånger genial. Mot den råa svarta bakväggen projiceras stundvis ett panoramalandskap av det vi får förmoda är Siklax, ett landskap i långsam rörelse under olika årstider. Hela scenografin består av några byråer som försetts med hjul och blir vad som helst i skådespelarnas händer.

Musiken tar stort utrymme i pjäsen. Bland annat i form av vackert klingande körsång som ger publiken rysningar av välbehag – både i det inledande julfirandets psalmsång och i den avslutande begravningshymnen. Musikalnumret med svensken **Åke Sundvall** känns däremot överflödigt, och närmast som ett störande hack i den berättelse som rullas upp på scenen.

I andra akten blir skeendet mera långsamt och tonen mera melankolisk. Bortta är de stora omvälvningarna – vardagen lägger sig sakta på plats, urladdningarna sker ofta med mindre gester. Nya problem flyter ändå upp till ytan, och det ibland i snabbare takt än publiken hinner smälta. Ska jag komma några invändningar mot **Erik Norbergs** skapelse på basen av en

kortare episod i Lars Sunds *Eriks bok* är det att slutskeppet av pjäsen innehåller en alldeles för ointroducerad händelse. Det handlar om den forna smugglarkungen Otto Näs verksamhet, och här knyter man ihop trådändarna innan publiken ens hunnit inse att de hängde lösa.

Hemsång gör ett återbesök i en svunnen tid, men mycket av det som händer har ändå kopplingar till det som är aktuellt i dag. Vi har de evakuerade karelarna (som en av byborna jämför med Egyptens gräshoppor) och de språkliga och kulturella krockarna mellan karelare och infödda Siklaxbor. Kombinera det här med oron för att Siklax aldrig ska bli sig likt – att alla ska tvingas tala finska, eller ännu värre: ryska. Kommunikationssvårigheterna mellan de båda språkgrupperna väcker både skratt och djup medkänsla. I synnerhet **Juhani Rajalin** i rollen som Usko Metsäpirtti gör en fantastisk tolkning av den frustration som uppstår när livet rymmer mer känslor än vad orden på det nya språket räcker till för.

Det här må vara Siklax historia, slutet på en era. Men samtidigt är det lika mycket österbottnings historia, en berättelse som ekar i publikens egna släktled. Det handlar om hur de stora politiska och historiska skeendena bryter in i enskilda individers liv. I teaterfåtöljen kan var och en dra sig till minnes den egna släktens historia, de vändningar som den tagit till följd av dåvarande världspolitik och krigshändelser samtidigt som vi ser parallellerna till vår egen tid.

ERIKA RÖNNGÅRD

LIVET I Siklax förändras när de evakuerade karelarna anländer. FOTO: JAN ERICSSON

25 böcker en kristen borde läsa

LITTERATUR. Webbtidningen Huffington Post har publicerat en lista på 25 böcker som en kristen borde läsa.

På listan finns bland andra **John Bunyans** *Kristens resa*, **Augustinus** *Bekännelser*, **Fjodor Dostojevskijs** *Bröderna Karamazov*, **C.S. Lewis** *Kan man vara kristen?* och **Dante Alighieris** *Den gudomliga kom-*

edin. Även mindre kända verk som en samling berättelser och uttalanden av ökenfädrar och –mödrar finns med.

Urvalet har gjorts av representanter för katoliker, protestanter och ortodoxa. Ett gemensamt kriterium var att verken förutom kristendomen också ska ha format den övriga världen.

LEDIGA TJÄNSTER

Kyrkostyrelsen söker

en **REGISTEREXPERT**
och en **REGISTERRÅDGIVARE**

för att utveckla den evangelisk-lutherska kyrkans och församlingarnas register och datasystem. Det aktuella projektet är kyrkans eget medlemsdatasystem som snart tas i bruk. Arbetet består i att utveckla systemet och ge användarna anvisningar och handledning.

Närmare information om befattningarna och ansökan finns på adressen evl.fi/rekrytering. Ansökningstiden går ut måndagen den 24 oktober 2011 kl. 15.

(Ilmoitukset on luettavissa suomeksi osoitteessa evl.fi/rekrytointi)

En tjänst som

diakoniarbetare

i Tyska evl församlingen är ledig att sökas.

Tjänsten hör till kravgrupp 502 och behörig att söka tjänsten är den som har en av biskopsmötet godkänd examen i diakoni. Vid besättandet av tjänsten beaktas sökande som blir färdiga senast 1.1.2012. Tjänsten har en provotid på 6 månader. Vi strävar till att besätta tjänsten så snart som möjligt.

Tyska församlingen har ca 2600 medlemmar. Tyska, svenska och finska är arbetspråk. Den som väljs bör behärska alla dessa språk för att framgångsrikt kunna sköta tjänsten.

Ansökningar med bilagor bör vara församlingen tillhanda senast 1.11.2011 kl. 13. Adressen är Tyska evl församlingen, Bernhardsgatan 4, 00130 Helsingfors På frågor svarar kyrkoherde Erik Panzig tfn 050-5942485 eller församlingssekreterare Anne Breiling tfn 09-68698513 e-post dg.hauptpastor@evl.fi eller dg.sekretariat@evl.fi

KP
KYRKPRESSENKyrkpressen söker en
Annonsredaktör
med ansvar för affärs-
och församlingsannonser

Du är kontaktlinken mellan tidningen och våra annonsförsäljare och koordinerar annonseringen från hela stiftets församlingar varje vecka i sektionen Insidan. Du ansvarar också för prenumerationregister och -ärenden. Vi behöver dig här senast 1.12, gärna tidigare.

Den vi söker:

- är noggrann och metodisk
- är van vid kundbetjäning och trivs med den
- känner väl till församlingarna och deras vardag. Har du själv jobbat i församling är det en merit.
- kan/är beredd att lära sig ombyta radannonserna i programmet InDesign
- har initiativförmåga och tycker om att hitta på lösningar om det behövs
- är ansvarsfull, glad och aktiv och sporrar församlingarna att lyfta fram sina satsningar

Kom med i vårt team i en stimulerande arbetsgemenskap med daglig kontakt till hela Svenskan! Kyrkpressens redaktion ligger i centrum av Helsingfors.

Frågor kan riktas till annonsredaktören Marianne Tanttinen, tfn (09)612 615 50. Sänd din ansökan till chefredaktör May Wikström, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, tfn 040 1530313, may.wikstrom@kyrkpressen.fi.

Sista ansökningsdag 21.10.2011

KYRKAN I HELSINGFORS
MATTEUS FÖRSAMLING

Matteus församling är en av de tre svenska församlingarna i Helsingfors kyrkliga samfällighet. Församlingen har ca. 6.500 medlemmar och ett mycket dynamiskt arbetsteam och livlig verksamhet. Eftersom en av våra långvariga medarbetare går i pension söker vi nu en

Församlingssekreterare

Till församlingssekreterarens uppgifter hör att svara för ärenden i anslutning till ekonomi och förvaltning i vilka också ingår folkbokförings-uppgifter och planering.

Utbildning som ger administrativ kompetens är önskvärd men kan också ersättas av arbetserfarenhet. Utmärkta kunskaper i svenska och goda kunskaper i finska är en förutsättning liksom intresse för församlingens arbete.

Församlingssekreteraren anställs i arbetsavtalsförhållande och arbetet inleds 1.12.2011 eller enligt överenskommelse. Lönen utgår från kyrkans lönekravgrupp 501 (minimilön 2065,77). Normalt provotidsförfarande gäller.

Närmare information om befattningen ger kyrkoherde Stefan Forsén, tfn 09-2340 7310, stefan.forsen@evl.fi och församlingssekreterare Pia Valtanen, tfn 09-2340 7302, pia.valtanen@evl.fi.

Ansökningarna riktas till Församlingsrådet i Matteus församling, Pb 120, 00931 Helsingfors, och bör vara framme senast 28.10.2011 kl. 14.00.

MARKNAD

UTHYRES

Ljus, rymlig etta på Brändö. Fransk balk, havsutsikt. Bastu i huset. 3 min. till metron. 650 euro. wanda.wallgren@gmail.com.

Uthyrer snygg etta med kokvrå 32m² i Ekenäs 040587746 350 euro+vatten.

ETTA I ÅBO CENTRUM NÄRA ÅÅ, 34 kvadrat. Hyra 440€. Tfn 044-3858240.

ÖNSKAS HYRA

Skötsam arbetande ung kvinna önskar hyra etta i södra-Helsingfors snarast möjligt. Ring Kajsa 0407758590.

Vasabo med stadigvarande arbete söker lägenhet i Stockholm (i andra hand eller hyresrätt). Hyra max. 5500 kr/mån. Vänligen ring Sam tfn +46734363585

Svensk operasångare som ska medverka i musikalen Kristina från Duvemåla önskar hyra lägenhet eller rum i Helsingfors från 22 november 2011-1/6 2012. allt av intresse! ring +46761726117 eller maila p.arnoldsson@web.de

En skötsam och rökfri studerande önskar hyra en etta i centrala Helsingfors från 1.11 eller 1.12. Hör av dig till Mikael tel. 044 2045353.

Bo rymligt, privat och bekvämt under din semester i Florida !

I privatägda hus nära Disney World, Orlando.

Eaglepointe south 4 sovrum, privat pool 84,00/dag, 555,00/vecka!

Venetian Bay resort 3 sovrum, gemensam pool 66,00/dag, 445,00/vecka!

Mera info: www.eaglepointevilla.com eller Leif Blomqvist 040-8289531

UNDER CEREMONIN var en bild av kejsarinnan uppställd i kyrkan. FOTO: RAGNAR BACKSTRÖM

Själamässa i Kotka

I S:t Nikolaos ortodoxa kyrka i Kotka hölls i september en själamässa, panihida, till minne av kejsarinnan Dagmar som också var storfurstinna av Finland. Panihidan förrättades av kyrkoherde Alexander Hautamäki. Kyrkokören medverkade med sång.

I september 2006 överflyttades kejsarinnan Dagmars jordiska kvarlevor från Danmark till S:t Petersburg och gravlades i Peter-Paulfästningens katedral. Kejsarinnan avled i landsflykt i oktober 1928 i sitt hemland Danmark och begravdes i Roskilde katedral.

RAGNAR BACKSTRÖM

I MIN
FÖRSAMLING

ÅRSMÖTEN

Årsmöteskallelse

Medlemmarna och medlemskretsarna i **Förbundet Kyrkans Ungdom r.f.** kallas till **ordinarie höstmöte lördagen den 19 november 2011 kl 15** i Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby. Eventuella motioner, innehållande förslag till beslut bör vara styrelsen tillhanda senast den 7 november 2011, under adressen Förbundet Kyrkans Ungdom, Seminariegatan 19, 66900 Nykarleby.

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING**Tro Hopp och Kärlek**

Design: Tobias Mellberg

Smycket är c.a. 23mm högt, tillverkat i sterling-silver och levereras med kedja och ask.

"Kärleken är det centrala, stödd av hoppet och tron"

Pris 35,50€/inkl postkostn.

Sänd in din beställning till
Jonny's Försäljningstjänst

Petalaxvägen 18, 66240 Petalax
Telefon 06-347 0608 cjcenter@malax.fi

Namn: _____ Tel: _____

Adress: _____ Antal

INKAST GUNNAR AF HÄLLSTRÖM

Kristen flyttfågel

OCH GRATIS IGEN, denna gång till en blänkande guldmedalj! Vi i Borgå stift lär ska hållas bäst kvar i folkkyrkan, medan medlemmar i andra stift är mera benägna att lyfta på vingarna. Så långt allt gott och väl i Svenskfinland!

Men tillåt en komplettering. Det finns nämligen en orosande bland stiftsinvånarna, en riktig vindflöjel till teolog! Måndagar och tisdagar är han – det ska medges att det handlar om en mansperson – väl tillfreds med sin lutherska identitet. Båda händerna är aktiva i kallelens tjänst till nästans bästa, båda fötterna djupt förankrade i arvsyndens Realism utan överord, det är något av det bästa i evangelisk tro! Och tyska psalmer ska det vara, på finlandssvenska, det går inte att leva utan pulsen i dem. Inget kvitter, tack!

ONSDAG MORGON känns redan annorlunda. Det lutherska barkbrödet smakar pyton. Alla sinnen ropar efter en gudsupplevelse av estetisk och mystisk typ. Sådant står att hämta i öster. De ryskinspirerade harmonierna får själen att smälta! De upphängda, ärevördiga herrarnas allvarsamma miner upplöser gränserna i tid och rum. Detta är sann religion, inte lektion i folkskolan.

På torsdagen känns det att något saknas. Emotioner i all ära, men stadgan i den latinska kyrkan kan de inte ersätta. Den kyrkan gör som den finlandssvenska pressen, säger från och säger till! Det behövs i vår onda tid. Abstrakt enhet går inte upp mot den synliga enheten kring Petrus efterföljare. Att få höra till en världsvid kyrka med en miljard medlemmar är något förmer än Borgå stift kan erbjuda.

VECKOSLUTET NÄRMAR sig. Yttre auktoriteter smakar inte längre så bra. Må Anden leda! Med lyfta händer bland pånyttfödda syskon, vilken gemenskap upplever man inte så! Och Halleluja-sången rör hjärtat lika visst som Luthers psalmer i tisdags. Väckelsekristendomen gör tros livet mera personligt än kollektiv andaktsutövning. Så känns det ikväll. Hel överlåtelse, det är det som kristendomen handlar om. Och allt sker på Ordets säkra grund.

SÖNDAGSMORNINGEN gryr. Efter rundturen bland släktingar och vänner i kyrkosamfundet kommer vår flyttfågel igen på nya tankar. Den första kristnasöndagen mötte Maria Magdalena den uppståndna Jesus (Joh. 20:16). Helt allena. Ingen musik, inga prelater, bara de två tillsammans. De kallar varandra vid namn. Allehanda kyrkosamfund höll sig i bakgrunden för att inte störa, detta är en helig stund. "Maria, gör din kristendom till min!" Sa han, men får bönesvar bara sporadiskt, som solglimtar under en regnig höst. "Jesus allena" är nämligen svår att hitta. Likt Jesu föräldrar torde man söka honom, först bland nämnda släktingar och vänner (Luk. 2:44), och sedan vandra ett stycke till.

"Det lutherska barkbrödet smakar pyton. Alla sinnen ropar efter en gudsupplevelse av estetisk och mystisk typ."

Gunnar af Hällström är professor i dogmatik vid Åbo Akademi.

KP TECKENSNIITT

Synskadade bekymrade över låg läsbarhet

Utöver de veterligen cirka 5 000 personer med synskada som finns i Svenskfinland blir vårt lands befolkning allt äldre. Detta leder till att antalet personer med nedsatt synförmåga stadigt kommer att öka. Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. vill uttrycka sin oro över Kyrkpressens nya layout och grafiska utseende som gör den svår att läsa, i synnerhet för personer med synnedsättning.

Vad innebär informationstillgänglighet i vardagen? Många har stora svårigheter att läsa vanlig tryckt text i tidningar, böcker, rapporter, annonsbilagor, trafiken, informationstavlor med mera. Fler skulle kunna läsa texten om den utformas på ett tydligt och läsvänligt sätt. Exempel på hur man kan göra sin text mer tillgänglig för alla är att undvika tunna och små teckensnitt, frekvent användning av versaler och kursiv stil,

färgad bakgrund eller text på bakgrundsbilder.

I synnerhet avsnittet "insidan" där församlingarnas evenemang presenteras, har en mycket liten teckensnittstorlek vilket gör det svårt att hitta vad som är aktuellt på den egna hemorten.

Att Kyrkpressen som tidskrift för personer med synskada och läshandikapp beklagligtvis upphört att utges sedan några månader tillbaka gör att en del av läsarkretsen fortfarande inte kan läsa tidningen alls, men ställer samtidigt ännu större krav på god läsbarhet.

Vi ger gärna tips och råd kring hur man kan göra sina texter mer tillgängliga – och därmed mer lästa!

GUNILLA LÖFMAN, ORDFÖRANDE, BENGT AHLVIK, VICE ORDFÖRANDE
Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.

SVAR TILL KRISTIAN NYMAN

Om ordens vikt

Jag hade inte trott att i Kyrkpressen behöva läsa den sortens grava utfall som Kristian Nyman slungar mot mig 22.9. Dels skall en chefredaktör följa gällande tryckfrihetslag och dels skall en debattör veta vilka spelregler som gäller då han uttalar sig i offentlig press. Om han inte vet det är det chefredaktörens uppgift att städa upp i hatskrivelser.

Äsikttsfrihet i press sker i ett lagligt samhälle under ansvar och att upprepade gånger komma med så förklenade utfall mot en namngiven person som Nyman gör motsvarar inte den Kristus jag beskriver är en avgud som jag själv format och vidare hävdar han att jag falskt återgår vad Paulus uttalat i Bibeln, detta utan att uppge på vilken punkt det är falskt. Paulus stödde vidare slaveri och uppmanade slavar att vara sin plågoande och förtryckare undernådig.

Jag skrev att den Kristus som är Herren i mitt liv och som jag tillber skulle utan minsta tvekan godta de mänskliga rättigheterna såsom de är skrivna i konventionerna eftersom de starkt reflekterar Kristi påbud. På Nymans förfrågan om differensen i Jesu och Pauli ord är det lätt för mig som anhängare av en klassisk kristendom att uppge att jag fäster mycket större vikt på Jesu ord. Och jag är övertygad om att om Jesus och Paulus hade träffats skulle Jesus kraftfullt ha tillrättaviserat Paulus i de uttalanden som han gjort till skada för medmänniskorna och de förtryckta. Vad hänvisningen till att iakttas Guds bud och att lyda Gud mer än människorna gäller stöder jag helt agendan.

BO HOLMBERG
Karis

TACK

ETT HJÄRTLIGT TACK

till Er som på olika sätt, bl.a. genom gåvor till S:t Henriks ekumeniska konstkapell, har kommit ihåg mig på min 80-årsdag.

John Vikström

KP EVENEMANGSBEVAKNING

"Quo vadis, Kyrkpressen?"

Då jag läst Kyrkpressen den senaste tiden, har det uppstått vissa frågetecken. Delvis på grund av vad som stått i den och delvis p.g.a. vad som inte stått. Varför har inte kyrkhelgen i Karleby kring temat "Klassisk kristendom", som samlade 2500 deltagare refererats, mot detta tema har biskopen visserligen riktat en (enligt vad jag kan se) svagt grundad kritik. Men varför har däremot biskopens besök på regnbågs-mässan uppmärksammas?

Varför refereras inte alls Kesvik-mötet i H.fors, vars huvudtalare var Kyrkoherden i St. Clara-kyrkan i Stockholm. I den kyrkan bedrivs ett mycket uppmärksammat arbete bland de djupast fallna. Den kyrkans gudstjänster besöks ibland t.o.m. av det svenska kungaparet, m.m. Håller Kyrkpressen på att mera kantra över

åt det bibelkritiska hållet?

KURT ALLÉN
Borgå

Svar: KP rapporterade om Kyrkhelgen såväl inför som med ett uppslag med en av huvudgästerna, Klaus Härö. I samma tidning och på webben fanns det en uppföljartext. Keswick-mötena bevakades de inte i år. Vi har i flera repliker berättat om Carl-Erik Sahlberg och hans arbete. Biskopens besök i Regnbågs-mässan är det första, och därför nyhetsmässigt intressant. Hur många bevakade återkommande evenemang är ett dilemma för alla medier. KP:s enda stråvan är att göra det så intressant som möjligt även för dem som inte var med. May Wikström, chefredaktör

RASEBORG-opisto
Raseborgsinstitutet
Lähdelammentie 155
Källträskvägen 155
FI-10300 KARJAA/KARIS

Inkvartering/Majoituspalvelut
Konferensservice/Kokouspalvelut
Bastur/Sauant
Tillställningar/Juhlatilaisuudet
Glöm inte företagets lillajulfest!
Muista myös yrityksesi pikkujoulut!

Försäljning / Myyntipalvelu
010 770 3741 / raseborg@jhl.fi

Stoppa upp den sega flunssan med zink!

KELASIN
zink

- Stärker motståndskraften
- Bra för huden och håret
- Viktig för prostatan

I Kelasin Zink är zinken bunden till aminosyror vilket förbättrar och påskyndar zinkens upptagning.

I naturkostaffärer och på apotek.

Apotekare Bertil Pomoell grundade Valioravinto år 1960 för att befrämja hälsa och välmående med naturliga ämnen. Valioravinto är försättningsvis ett familjeföretag som utvecklar, tillverkar och säljer naturprodukter av hög kvalitet.

Valioravinto 1960

www.valioravinto.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

Pojkar behöver stöd

VÄLMAENDE. Pojkar har andra problem än flickor och en högre tröskel att söka hjälp. Vad gör församlingen åt saken?

TEXT OCH FOTO:
MARINA WIIK

De flesta unga som begår självmord är pojkar. Pojkarna begår fler brott än flickor och saknar oftare en nära vän.

– De flesta pojkar mår bra, men de som mår dåligt mår väldigt dåligt, säger **Harry Lunabba**, doktorand i socialt arbete vid Helsingfors universitet.

Lunabba forskar i hur pojkars hjälpbehov beaktas i skolan. För att få kläm på verkligheten gick han om ett år i högstadiet.

– Jag var med på lektioner och raster. Dessutom intervjuade jag elever om hur de upplevde skolvardagen.

Enligt resultaten anser många pojkar att vuxna i skolan saknar trovärdighet.

– De flesta efterlyser klarare regler och tryggare auktoriteter.

Lunabba är kritisk till den traditionella uppfattningen om att man ska identifiera små problem för att de kan bli stora. Han talar i stället varmt för att arbeta förebyggande med relationer.

– Om man litar på varandra har vuxna inflytande och vet när något håller på att gå snett redan innan problem hunnit uppstå.

ENLIGT HARRY Lunabba vill pojkar ha direkta råd för sin egen situation i stället för allmänna lösningar.

Enligt Lunabba håller vi på att glömma vikten av att bara finnas till för varandra.

– Församlingsanställda har en viktig uppgift i att motverka ungas illamående. Det behövs värdeorienterade och stabila institutioner som man alltid kan vända sig till, utan remiss eller vårdgaranti.

Prioritera relationen

Riktlinjen för kyrkans pojkarbete är att välmående pojkar blir välmående män.

Kyrkans central för det svenska arbetet ordnade nyligen ett seminarium kring ämnet.

En förändring som

många av de kyrkligt anställda på plats hade märkt var att macho-idealet gett vika för en mer versionerad mansbild.

– Det är okej för pojkar att kramas och sitta i varandras famn på skriban. Förr var man tvungen att brottas för att få uttrycka närhet, säger en deltagare.

Hans kollega är orolig för att tiden och resurserna för att etablera kontakten till pojkarna inte räcker till.

– Efter skriban försvinner de någonstans.

Harry Lunabba nickar igenkännande.

– Så är det för socialarbetare också. Pengarna används på byråkrati i stället för relationer. Det är synd, eftersom kyrkan är en av de få arenor där man kan tala om frågor som berör identitet eller sexualitet.

En av deltagarna påpekar att det handlar om att ha rätt attityd.

– Församlingen som helhet borde bli bättre på att behandla varandra som medmänniskor, Guds avbilder.

Könssensitivt

Enligt Lunabba finns det skillnader mellan könen som inte verkar vara beroende av uppväxt eller vilja. Till exempel ungdomsgårdar

”Det är okej för pojkar att kramas och sitta i varandras famn på skriban. Förr var man tvungen att brottas för att få uttrycka närhet.”

Deltagare i KCSA:s öppna forum för pojkarbete

lockar främst pojkar.

– Det behövs oaser där pojkar och flickor får be-

kanta sig med olika roller var för sig. Man måste vara könssensitiv: ge utrymme för båda könen utan att segregera dem.

Han är negativ till könsneutrala dagisar eller skolor. – De signalerar att det är fel att vara flicka och fel att vara pojke. Man demoniserar flickors snällhet och antyder att det är fel att vara en extrovert och busig pojke.

Han beklagar att pojkars upproriskhet ofta avfärdas med ett ”det är den där åldern, det går nog över”.

– Om de säger att skolan är skit eller att församlingsgruppen inte funkar, kan det faktiskt vara så.

BOKMÄSSAN I HELSINGFORS!

FONTANA MEDIAS monter 7k27

Monica Vikström-Jokela

Mimma Olsoni-Broman

Patrik Hagman

Du hittar **Fontana Media** på Helsingfors bokmessa 27–30.10. 2011

Möt våra författare!

Fynda bland våra **höstnyheter** för barn och vuxna till mässrabatt!

Vårt mässprogram på Tottiscenen:

To. 27.10 kl. 13.00

Monica Vikström-Jokela

Fr. 28.10 kl. 12.30

May Wikström, Johan Candelin Arr. Kyrkpressen

Lö. 29.10

kl. 12.30 **Patrik Hagman**

kl. 13.00 **Patrik Hagman, Stefan Forsén** Arr. KCSA

kl. 14.00 **Mimma Olsoni-Broman**